

Om leerlingen met leerproblemen vanaf de middenschool op een efficiënte manier op te vangen en te begeleiden, moet het schoolbeleid afstappen van een amateuristische maar weliswaar goed bedoelde aanpak. De beleidsopties vragen een professionele ondersteuning en zien er in grote trekken zo uit:

1 *Een onderwijskader creëren waarin alle leerlingen in hun talenten en in hun beperkingen begeleid worden.* De middenschool valt op vanwege haar surplus aan structurele en opvoedkundig-inhoudelijke mogelijkheden om de volgende vier doelstellingen te realiseren:

- alle basisschoolverlaters opvangen en begeleiden;
- alle leerlingen dezelfde gemeenschappelijke basisvorming geven;
- de studiekeuze nog even uitstellen en de leerling tijdens zijn zoektocht naar een juiste keuze informeren en ondersteunen;
- klaar staan om elke leerling zowel op sociaal-emotioneel als op cognitief vlak te begeleiden indien nodig.

De invulling mag dan van school tot school verschillend zijn, de essentie van het gedachtengoed van de middenschool creëert hiertoe meer mogelijkheden.

2 *Een schoolomkaderingsstructuur opzetten met garanties voor een degelijke en continue leerlingbegeleiding.* Hier vooral moet de schooldirectie in haar kaarten durven laten kijken en een tweetal prioriteiten vooruitschuiwen:

Op het vlak van *socio-emotionele begeleiding* zijn de klasbegeleiders en het hulpopvoedend personeel het best geplaatst als ankerpersonen in het begeleidingsproces van de leerling. Zij ontmoeten de leerling in de dagelijkse omgeving, en hebben informatie en ervaring uit de eerste lijn. Daarnaast is een pedagogisch begeleider als draaispil in de informatie en aanpak geen luxe meer. Het zou mooi zijn mocht ook de directeur enkele administratieve bezigheden uit handen geven en zich in een dagdagelijkse schakelfunctie tussen ouders en school zetten, bij inschrijvingen of in formele of informele contacten. Ook tussen leerling en leraar of tussen leerlingen onderling kan hij of de pedagogisch begeleider een vitale rol spelen. Het PMS-team ten slotte is de ideale reddingsboei voor een meer professionele doorverwijzing of een gerichte deskundige aanpak.

Vanuit de optiek van *leer- en studiebegeleiding* kan een school niet draaien zonder leraren die bekwaam en extra gemotiveerd zijn om leerlingen op het vlak van studieproblemen te begeleiden en bij te sturen. Deze selecte groep werkt het best in een netwerk van samenwerking en overleg met een coördinator als remedial teacher en infobankier, de andere studiebegeleiders als zelfstandige mentoren met elk hun deelzaak (studieplanning, lees- en schrijfproblemen, opvang van leerlingen met taalachterstand, studiemotivatie,...). De school zou het belangrijk moeten vinden dat partiële tekorten voor de basisvakken Nederlands, Frans en wiskunde door extra inhaalleren bijgespijkerd kunnen worden.

Stelregel in deze prioriteiten is wel dat elke betrokkene op de een of andere manier gehonoreerd wordt: in uren, financieel, of via een of andere vorm van dispensering van basistaken (wachturen, toezichten,...). Bovendien is het belangrijk dat elk begeleidingsmodel concentrisch opgevat wordt in overeenstemming met de socio-emotionele aanpak, en dat de visie op de begeleiding van elke leerling holistisch is, dus in eenheid met zijn totale persoonlijkheid.

- 3 *Een opvoedingsmodel blijven uitbouwen met geloof in elke leerling.* Het kan niet dat de overlegmomenten alleen gepland worden als de nood het hoogst is. Preventieve informatie zowel op georganiseerde als op spontane overlegmomenten is essentieel. De frequentie van die momenten moet vrij hoog liggen en kan rechtlijnig opgevat worden (in klasseraden, kerngroep-gesprekken) of via dwarsverbindingen (informeel en occasioneel).

Om deze constructie geolied te laten lopen en om voldoende kwaliteit te halen, moeten de betrokken verantwoordelijken constant kunnen rekenen op de steun en het begrip van de directie. Maar zeker ook de afgesproken honorering en het stimulerend groepsgevoel moeten absolute voorrang krijgen. De motivatie van de directie en haar directe betrokkenheid bij het werk van de leerlingenbegeleiding is het noodzakelijke garantiebewijs voor kwaliteitszorg.

*Ludo de Caluwé
directeur middenschool*

T U S S E N D O O R

CENTRUM VOOR PERMANENTE VORMING

De drie Antwerpse didactische centra verbonden aan de katholieke normaalscholen (Centrum voor Didactische Vernieuwing, Centrum Pulhof Navorming, Vormings- en Informatiecentrum Wijnegem) zijn vanaf 1 september 1996 gefusioneerd.

Ze vormen nu samen het Centrum voor Permanente Vorming dat verbonden is aan de Karel de Grote-Hogeschool.

In de eerste plaats zal het Centrum het vroegere nascholingsaanbod ten behoeve van leerkrachten en directieleden uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs behouden en uitbreiden. Anderzijds wil het Centrum ook vraaggestuurd werken en schoolgebonden nascholingsactiviteiten organiseren.

**Inlichtingen: Centrum voor Permanente Vorming (Reinilde Mertens),
Turnhoutsebaan 400, 2110 Wijnegem, tel. (03)353 94 69
(van 10 tot 12 en van 14 tot 16 uur, niet op woensdag).**